

۱. خوش بختی

الإمام زين العابدين عليه السلام: **إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجِرَةً فِي بَلَدِهِ، وَيَكُونَ خَلْطَاؤُهُ صَالِحِينَ، وَيَكُونَ لَهُ وُلْدٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ.**

امام زین العابدین علیه السلام: از خوش بختی مرد، این است که محل کسب و کارش در شهر خودش باشد و همشینیانش صالح باشند و فرزندی داشته باشد که کمک کار او باشند.

الكافي: ج ۵ ص ۲۵۷ ح ۱ و ۳

۲. درخواست مال و دارایی با شرایط

الإمام زين العابدين عليه السلام: **اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي مِنْ فَضْلِكَ مَالًا طَيِّبًا كَثِيرًا فَاضِلًا لَا يُطْغِينِي، وَتِجَارَةً نَامِيَةً مُبَارَكَةً لَا تُلْهِيَنِي.**

امام زین العابدین علیه السلام: بار خدایا! از فضل خود، مرا دارایی پاک فراوان و سرشار که به سرکشی‌ام وا ندارد و داد و ستدی بالنده و برکت‌خیز که غافل‌م نگرداند، روزی کن.

بحار الأنوار: ج ۹۴ ص ۱۳۳ ح ۱۹ نقلاً عن الكتاب العتيق الغروي.

۳. عاقبت کم فروشی

الإمام زين العابدين عليه السلام: **إِنَّ أَوَّلَ مَنْ عَمِلَ الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ شَعِيبُ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ، عَمَلَهُ بِيَدِهِ فَكَانُوا يَكِيلُونَ وَيُوفُونَ، ثُمَّ إِنَّهُمْ بَعْدَ طُغْفُوا فِي الْمِكْيَالِ وَبَخَسُوا فِي الْمِيزَانِ «فَأَخَذَتْهُمْ الرَّجْفَةُ» فَعَذَّبُوا بِهَا «فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَثَمِينَ» (۱)**

امام زین العابدین علیه السلام: نخستین کسی که پیمان‌ها و ترازو به کار گرفت، شعیب پیامبر علیه السلام بود. او به دست خویش آن را ساخت. و مردم پیمان‌ها می‌نهادند، اندازه را نگاه می‌داشتند. سپس ایشان در پیمان‌ها کم نهادند و ترازو را کم گرفتند، «پس زلزله‌ای شدید، آنان را فرا گرفت» و به آن، عذاب گشتند «و صبحگاهان، در خانه‌هایشان به رو در افتادند [و مردند.]»

(الأعراف: ۷۸، ۲) . قصص الأنبياء للراوندي: ص ۱۴۲ ح ۱۵۳

۴. عوامل بازدارنده یاد خدا

الإمام زين العابدين عليه السلام: **فِي الزُّهْدِ: وَاعْلَمْ - وَيَخَاكَ! - يَا بَنَ آدَمَ، أَنَّ قَسْوَةَ الْبِطْنَةِ، وَكِبْرَةَ الْمَلَأَةِ، وَسُكْرَ الشُّبْعِ، وَغَيْرَةَ الْمَلِكِ، مِمَّا يُنَبِّطُ وَيُطِطُّ عَنِ الْعَمَلِ، وَيُنْسِي الذِّكْرَ، وَيُلْهِي عَنِ اقْتِرَابِ الْأَجْلِ، حَتَّى كَأَنَّ الْمُبْتَلَى بِحُبِّ الدُّنْيَا بِهِ خَبْلٌ مِنْ سُكْرِ الشَّرَابِ.**

امام زین العابدین علیه السلام. در باره زهد: . وای بر تو ای آدمیزاد! بدان که پُری شکم و سنگینی معده و مستی سیری و غرور قدرت، از عواملی است که از عمل، باز می‌دارد و گُند می‌گرداند و یاد [خدا] را به فراموشی می‌سپارد و از نزدیک بودن اجل غافل می‌کند، تا جایی که گرفتار دوستی دنیا، گویی از مستی می، دیوانه است.

تحف العقول: ص ۲۷۳، بحار الأنوار: ج ۷۸ ص ۱۲۹ ح ۱.

۵. دعای طلب عافیت

الإمام زين العابدين عليه السلام: **فِي دُعَائِهِ لِلْعَافِيَةِ: وَأَعِزَّنِي وَذَرِّبْتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَمِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَالْهَامَةِ وَاللَّامَةِ وَالْعَامَةِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ سُلْطَانٍ غَنِيْدٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مُتَرَفٍ حَفِيْدٍ.**

امام زین العابدین علیه السلام. از دعای ایشان در طلب عافیت: . مرا و فرزندان مرا از شیطان رانده شده و از گزند هر جانور زهردار گشوده و غیر گشوده و از چشم بد و از گزند همه چیز و همه کس و از گزند هر شیطان سرکش و از گزند هر پادشاه ستمگر و از گزند هر مرقه دارای خدَم و حَشَم، دور بدار.

صحیفة سجادیة: ص ۹۸ دعاء ۲۳.

۶. صفات دنیا..

الإمام زين العابدين عليه السلام: **لأصحابه: معاشر أصحابي! أوصيكم بالآخرة وأست أوصيكم بالذنيا، فإنتكم بها مستوصون وعليها خريصون وبها مستمسيكون. معاشر أصحابي! إن الدنيا دار ممر والآخرة دار مقر، فخذوا من ممركم لمقركم، ولا تهتكوا أستاركم عند من لا يخفى عليه أسراركم، وأخرجوا من الدنيا قلوبكم قبل أن تخرج منها أبدانكم، أما رأيتم وسمعتهم ما استدرج به من كان قبلكم من الأمم السالفة والقرون الماضية؟ ألم تروا كيف فضح مستورهم، وأمطر مواطر الهوان عليهم بتبديل سرورهم بعد خفض عيشهم ولين رفاهيتهم، صاروا حصائد النقم ومدارج المثلات؟**

امام زين العابدين عليه السلام - به یارانش :- ای یاران من! شما را به آخرت، سفارش می‌کنم و به دنیا، سفارستان نمی‌کنم؛ زیرا خود بدان سفارش شده‌اید و بدان آزمندید و به آن، چسبیده‌اید.

ای یاران من! دنیا، سرای گذر است و آخرت، سرای ماندن. پس، از گذرگاه خود برای اقامتگاه خود، توشه برگیرید و پرده‌های خود را در پیشگاه کسی که رازهایتان بر او پوشیده نمی‌ماند، مَدَرِید و دل‌های خود را از دنیا بیرون کنید، پیش از آن که کالبدهایتان از آن بیرون رود. آیا ندیده‌اید و نشنیده‌اید که بر سر امت‌ها و نسل‌های پیش از شما چه آمد؟ آیا ندیدید که چگونه رسوا شدند و باران‌های خواری بر آنان بارانده شد و آن همه شادی [و سرخوشی] که از زندگی آسوده و پُر ناز و نعمت داشتند، تغییر کرد و با داس‌های انتقام [و عذاب الهی] درو شدند و پایمال کیفرها گشتند؟

الأمالی للصدوق: ص ۲۸۹ ح ۳۲۱

۷. به سوی توبه

الإمام زين العابدين عليه السلام **اللهم صل على محمد وآله، وصيرنا إلى محبوبك من التوبة، وأزلنا عن مكروهك من الإصرار.**

امام زين العابدين عليه السلام: بار خدایا! بر محمد و خاندانش، درود فرست و ما را به سوی توبه - که محبوب توست - روان بگردان و از پایداری بر گناه - که منفور توست - بر کنارمان دار.

دانشنامه قرآن و حدیث ج ۱۷، ص ۴۶۲

۸. پشیمانی و توبه

الإمام زين العابدين عليه السلام: **من دعائه في ذكر التوبة وطلبها: اللهم إن يكن الندم توبة إليك فأنا أندم النادمين، وإن يكن الترك لمعصيتك إنباة فأنا أول المنيبين، وإن يكن الاستغفار حطة للذنوب فأني لك من المستغفرين.**

امام زين العابدين عليه السلام - از دعای ایشان در بیان توبه و توبه‌خواهی :- بار خدایا! اگر پشیمانی، توبه‌ای به درگاه توست، من پشیمان‌ترین پشیمانانم و اگر ترک معصیت تو، بازگشتی به سوی توست، من نخستین بازگشت‌کنندگانم و اگر آمرزش‌خواهی، گناهان را می‌ریزد، من از تو آمرزش می‌خواهم.

صحیفه سجاده: ص ۱۲۸ دعاء ۳۱.

۹. خضوع و تسلیم در برابر خداوند

الإمام زين العابدين عليه السلام: **في دعاء يوم عرفة: فها أنا ذا، عبدك المقر بذي، الخاضع لك بذلي، المستكين لك بجرمي، مقر لك بجنايتي، متضرع إليك، راج لك في موقفي هذا، تائب إليك من ذنوبي ومن اقترافي، ومستغفر لك من ظلمي لنفسي.**

امام زين العابدين عليه السلام - در دعای روز عرفه :- اینک منم، بنده تو که به گناهم معترفم. ذلیلانه در برابرت خضوع می‌کنم. مجرمم و در پیشگاهت سر تسلیم فرود می‌آورم و در برابرت به بزهکاری خویش، اقرار می‌نمایم و به درگاه تو، زاری و التماس می‌کنم و در این موقعیت به تو امیدوارم. از گناهانم و بزهکاری‌ام، به درگاهت توبه می‌کنم و از ستمی که به خود کرده‌ام، از تو آمرزش می‌طلبم.

مصباح المتهدد: ص ۶۹۳ ح ۷۷۱

۱۰. توبه، احسان بزرگ و لطف عظیم

الإمام زين العابدين عليه السلام **الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي دَلَّنَا عَلَى التَّوْبَةِ الَّتِي لَمْ نُفْعِدْهَا إِلَّا مِنْ فَضْلِهِ، فَلَوْ لَمْ نَعْتَدِدْ مِنْ فَضْلِهِ إِلَّا بِهَا، لَقَدْ حُسِّنَ بِلَاؤُهُ عِنْدَنَا، وَجَلَّ إِحْسَانُهُ إِلَيْنَا، وَجَسَمَ فَضْلُهُ عَلَيْنَا، فَمَا هَكَذَا كَانَتْ سُنَّتُهُ فِي التَّوْبَةِ لِمَنْ كَانَ قَبْلَنَا، لَقَدْ وَضَعَ عَنَّا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ، وَلَمْ يُكَلِّفْنَا إِلَّا وَسْعًا، وَلَمْ يُجَسِّمْنَا إِلَّا يُسْرًا، وَلَمْ يَدْعِ لِأَحَدٍ مِّنَّا حُجَّةً وَلَا عُذْرًا، فَالِهَالِكُ مِنَّا مَنْ هَلَكَ عَلَيْهِ، وَالسَّعِيدُ مِنَّا مَنْ رَغِبَ إِلَيْهِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: ستایش، خدایی را که راه توبه را به ما نمایاند و تنها به لطف و فضل او، از آن بهره مند شدیم؛ و اگر از الطاف او، تنها از همین یک لطف برخوردار شده بودیم، باز هم در حق ما نیکی بسیار و احسان بزرگ و لطف عظیم کرده بود؛ چرا که روش او در پذیرفتن توبه از امت‌های پیشین، چنین نبود. او آنچه ما توانش را نداشتیم، از عهده ما برداشت و جز به اندازه قدرتمان، به ما تکلیف نکرد و جز کارهای آسان، وظیفه‌ای بر دوش ما نهداد و برای هیچ یک از ما، جای عذر و بهانه‌ای باقی نگذاشت. پس هلاک شونده از ما، کسی است که او را نافرمانی نماید و خوش‌بخت از ما، کسی است که به او رو کند.

صحیفه سجاده: ص ۲۲ دعاء ۱.

۱۱. گرسنگی همسایگان و غضب خداوند

الإمام زين العابدين عليه السلام **مَنْ بَاتَ شَبَعَانًا وَبَحْضَرْتَهُ مُؤْمِنٌ جَائِعٌ طَاوَعَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَلَائِكَتِي، أَشْهَدُكُمْ عَلَى هَذَا الْعَبْدِ أَنَّنِي أَمَرْتُهُ فَعَصَانِي وَأَطَاعَ غَيْرِي، وَكَلَّمْتُهُ إِلَى عَمَلِي، وَعَزَّيْتِي وَجَلَالِي لَا غَفْرَتُ لَهُ أَبَدًا.**

امام زین العابدین علیه السلام: کسی که شب (با شکم) سیر بخوابد و در کنارش مؤمنی گرسنه و بی غذا باشد، خداوند عز و جل فرماید: ای فرشتگان من! شما گواه باشید که من این بنده را فرمان دادم و او نافرمانی من کرد و از غیر من فرمان برد، من او را به کارش واگذار کردم، به عزت و جلالم سوگند که هرگز او را نمی‌بخشم.

ثواب الأعمال: ص ۲۹۸ ج ۱

۱۲. دعای جامع

الإمام زين العابدين عليه السلام **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَقِنِي مِنَ الْمَعَاصِي، وَاسْتَعْمِلْنِي بِالطَّاعَةِ، وَارْزُقْنِي حُسْنَ الْإِنَابَةِ، وَطَهِّرْنِي بِالتَّوْبَةِ، وَأَبْدِنِي بِالْعَصْمَةِ، وَاسْتَصِلِحْنِي بِالْعَافِيَةِ، وَأَذِقْنِي حَلَاوَةَ الْمَغْفِرَةِ، وَاجْعَلْنِي طَلِيقَ عَفْوِكَ وَعَتِيقَ رَحْمَتِكَ، وَاكْتُبْ لِي أَمَانًا مِنْ سَخَطِكَ، وَبَشِّرْنِي بِذَلِكَ فِي الْعَاجِلِ دُونَ الْآجِلِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: بار خدایا! بر محمد و خاندان او درود فرست و مرا از گناهان، نگه‌دار و در طاعتت به کار گمار و بازگشت درست [به راه تو و به سوی خودت] را روزی‌ام فرما و با توبه، پاک گردان و مرا در برابر گناه، مصونیت بخش و عافیت، عطایم کن و شیرینی آمرزش را به من بچشان. مرا آزاد شده عفو و رهین رحمت قرار ده و از خشم، امان‌نامه‌ام ده و بشارت آن را در همین دنیا و پیش از فرا رسیدن آخرت، به من ده.

صحیفه سجاده: ص ۷۱ دعاء ۱۶

۱۳. گنهکار توبه‌کننده

الإمام زين العابدين عليه السلام **إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُؤْمِنَ الْمُذْنِبَ التَّوَّابَ.**

امام زین العابدین علیه السلام: خداوند، مؤمن گنهکار توبه‌کننده را دوست دارد.

الطبقات الكبرى: ج ۵ ص ۲۱۹

۱۴. مناجات صغری

الإمام زين العابدين عليه السلام: **مِنْ مُنَاجَاةٍ لَهُ تُعْرَفُ بِالصُّغْرَى: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ عَرَسُوا أَشْجَارَ الْخَطَايَا نُصَبَ رَوَاقِ الْقُلُوبِ، وَسَقَوْهَا مِنْ مَاءِ التَّوْبَةِ حَتَّى أُنْمِرَتْ لَهُمْ ثَمَرُ النَّدَامَةِ، فَأَطْلَعَتْهُمْ عَلَى سُتُورِ خَفِيَّاتِ الْعُلَى، وَأَمَّنَتْهُمْ الْمَخَاوِفَ وَالْأَحْزَانَ وَالْعُمُومَ وَالْأَشْجَانَ، وَنَظَرُوا فِي مِرَاةِ الْفِكْرِ، فَأَبْصَرُوا جَسِيمَ الْفِطْنَةِ، وَكَبَسُوا ثُوبَ الْخِدْمَةِ.**

امام زین العابدین علیه السلام - در مناجاتش معروف به مناجات صغری (کوچک تر) :- بار خدایا ! بر محمد و خاندانش، درود فرست و ما را از کسانی قرار ده که درختان گناهان را در برابر دیدگان دل خود نشانند و با آب توبه، آبیاری شان کردند، تا آن که میوه پشیمانی برایشان به بار آورد. در نتیجه، ایشان را از نهن های عالم بالا، آگاه ساختی و از ترس ها و اندوه ها و غصه ها و غم ها ایمنشان گردانیدی تا در آیین فکر نگرینستند. پس به هوشیاری بزرگی دست یافتند و جامه خدمتگزاری به تن کردند.

بحار الأنوار : ج ۹۴ ص ۱۲۷ ح ۱۹ نقلاً عن الكتاب العتیق الغروی.

۱۵. توبه از هر آنچه بوده ام

الإمام زین العابدین علیه السلام: **اللَّهُمَّ وَإِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ مِنْ كُلِّ مَا خَالَفَ إِرَادَتَكَ، أَوْ زَالَ عَن مَحَبَّتِكَ ؛ مِنْ خَطَرَاتِ قَلْبِي، وَلَخَطَاتِ عَيْنِي، وَحِكَايَاتِ لِسَانِي، تَوْبَةً تَسْلَمُ بِهَا كُلُّ جَارِحَةٍ عَلَى حِيَالِهَا مِنْ تَبِعَاتِكَ، وَتَأْمَنُ مِمَّا يَخَافُ الْمُعْتَدُونَ مِنْ أَلِيمِ سَطَوَاتِكَ.**

امام زین العابدین علیه السلام: بار خدایا! من از هر آنچه بر دلم گذشته یا چشمم بر آن افتاده یا بر زبانم رفته است و برخلاف خواست تو بوده یا دوستش نداشته‌ای، به درگاه تو توبه می‌کنم، چنان توبه‌ای که به سبب آن، یکایک اعضايم از عقوبت‌های تو به سلامت مانند و از ضربات دردناک تو که تجاوزگران از آن بیمناک‌اند، در امان باشند.

صحیفه سجاده: ص ۱۲۶ دعاء ۳۱.

۱۶. استواری در طاعت

الإمام زین العابدین علیه السلام: **اللَّهُمَّ وَتَبَّتْ فِي طَاعَتِكَ نَيْتِي، وَأَحْكِمْ فِي عِبَادَتِكَ بَصِيرَتِي، وَوَقِّفْنِي مِنَ الْأَعْمَالِ لِمَا تَغْسِلُ بِهِ دَنَسَ الْخَطَايَا عَنِّي، وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِكَ وَمِلَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا تَوَفَّيْتَنِي.**

بار خدایا! نیت مرا در طاعتت، استوار دار و بینش مرا در عبادتت، محکم گردان و به اعمالی موقم مدار که با آنها، آلودگی خطاها را از من بشویی و هر گاه خواستی، جانم را بستانی، مرا بر آیین خودت و آیین پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله بمیران.

صحیفه سجاده: ص ۱۲۳ دعاء ۳۱.

۱۷. ببخش آنچه می‌دانی....

الإمام زین العابدین علیه السلام: **اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَعْلَمُ بِمَا عَمِلْتُ فَاعْفِرْ لِي مَا عَلِمْتَ، وَاصْرِفْنِي بِقُدْرَتِكَ إِلَى مَا أَحْبَبْتَ.**

بار خدایا! تو به کارهایی که من کرده‌ام، داناتری. پس آنچه را می‌دانی، بر من ببخشای و با قدرت خویش، مرا به کارهایی که دوست می‌داری، باز گردان.

صحیفه سجاده: ص ۱۲۳ دعاء ۳۱.

۱۸. پوزش از نادانی

الإمام زین العابدین علیه السلام: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَدُ إِلَيْكَ مِنْ جَهْلِي، وَأَسْتَوْهِبُكَ سَوْءَ فِعْلِي، فَاصْمُمْنِي إِلَى كَنْفِ رَحْمَتِكَ تَطَوُّلاً، وَأَسْتُرْنِي بِسِتْرِ عَافِيَتِكَ تَفَضُّلاً.**

بار خدایا! من برای نادانی خویش از تو پوزش می‌خواهم و برای کردار زشتت از تو بخشش می‌طلبم. پس، به لطف خود، مرا در پناه رحمت خویش گیر و به فضل خود، جامه عافیت را بر من بیوشان.

صحیفه سجاده: ص ۱۲۳ دعاء ۳۱.

۱۹. بهشت بدون حسابرسی

الإمام زین العابدین علیه السلام: **إِذَا جَمَعَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، قَامَ مُنَادٍ فَنَادَى يُسْمِعُ النَّاسَ فَيَقُولُ: أَيْنَ الْمُتَحَابِّونَ فِي اللَّهِ؟ فَيَقُومُ عُنُقُ مِنَ النَّاسِ، فَيُقَالُ لَهُمْ: اذْهَبُوا إِلَى الْجَنَّةِ بَعِيرِ حِسَابٍ.**

قَالَ: فَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ فَيَقُولُونَ: إِلَىٰ أَيْنَ؟ فَيَقُولُونَ: إِلَىٰ الْجَنَّةِ بِغَيْرِ حِسَابٍ، قَالَ: فَيَقُولُونَ: فَأَيُّ صَرْبٍ أَنْتُمْ مِنَ النَّاسِ؟ فَيَقُولُونَ: نَحْنُ الْمُتَحَابُّونَ فِي اللَّهِ، قَالَ: فَيَقُولُونَ: وَأَيُّ شَيْءٍ كَانَتْ أَعْمَالُكُمْ؟ قَالُوا: كُنَّا نُحِبُّ فِي اللَّهِ وَنُبْغِضُ فِي اللَّهِ، قَالَ: فَيَقُولُونَ: نِعَمَ أَجْرَ الْعَامِلِينَ.

امام زین العابدین علیه السلام: آن گاه که خداوند عز و جل، اولین و آخرین آفریدگان را گرد آورد، ندا دهنده‌ای بر می‌خیزد و با صدای بلند که مردم [همگی] می‌شنوند، می‌گوید: «کجا ایند کسانی که دوستی آنان به خاطر خدا بوده است؟»

پس گروه بسیاری از مردم، بر می‌خیزند. به ایشان گفته می‌شود: «بدون حسابرسی به بهشت بروید.» فرشتگان، جلو آنان را می‌گیرند و می‌گویند: کجا؟! می‌گویند: بدون محاسبه، به بهشت [می‌رویم]. فرشتگان می‌گویند: شما کدامین گروه از مردمید؟ می‌گویند: ما کسانی بودیم که دوستی ما به خاطر خدا بود.

فرشتگان می‌گویند: اعمال شما چه بوده است؟

می‌گویند: ما برای خدا، دوست می‌داشتیم و برای خدا، دشمنی می‌ورزیدیم. پس فرشتگان می‌گویند: چه خوب است مزد عمل کنندگان!

الكافي: ج ۲ ص ۱۲۶، ۸، المحاسن: ج ۱ ص ۴۱۲، ج ۹۴۰

۲۰. دعا در هر روز از ماه رمضان

الإمام زين العابدين عليه السلام: كَانَ يَدْعُو بِهَذَا دَعَاءٍ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ: اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ تَمَامَ صِيَامِهِ، وَبُلُوغَ الْأَمَلِ فِي قِيَامِهِ، وَاسْتِكْمَالَ مَا يُرْضِيكَ عَنِّي صَبْرًا وَإِيمَانًا وَيَقِينًا وَاحْتِسَابًا، ثُمَّ تَقَبَّلْ ذَلِكَ مِنِّي بِالْأَصْعَافِ الْكَثِيرَةِ وَالْأَجْرِ الْعَظِيمِ.

امام زین العابدین علیه السلام. در هر روز از ماه رمضان، این دعا را می‌خواند: خداوند! در این ماه، روزه‌داری کامل، عبادت در نهایت آرزو، و به کمال رساندن آنچه را خرسندت می‌سازد، از روی شکیبایی و ایمان و یقین و خلوص، روزی‌ام کن. سپس آن را چندین برابر و با پاداش بزرگ، از ما قبول فرما!

الكافي: ج ۴ ص ۷۶، ۷، كتاب من لا يحضره الفقيه: ج ۲ ص ۱۰۵، ج ۱۸۴۹.

۲۱. چگونه مردن

الإمام زين العابدين عليه السلام: أَمِتْنَا مُهْتَدِينَ غَيْرَ ضَالِّينَ، طَائِعِينَ غَيْرَ مُسْتَكْرِهِينَ، تَائِبِينَ غَيْرَ عَاصِينَ وَلَا مُصْرِيْنَ؛ يَا ضَامِنَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ، وَمُسْتَصْلِحَ عَمَلِ الْمُفْسِدِينَ.

امام زین العابدین علیه السلام: ما را در حالی بمیران که ره یافته‌ایم نه گمراه، و با رضایت، سر در فرمان تو نهاده‌ایم نه با کراهت و از نافرمانی و پایداری بر گناه، توبه کرده‌ایم. ای ضمانت کننده پاداش نیکوکاران و ای اصلاح کننده عمل تبهکاران.

صحيفة سجادية: ص ۱۵۴ دعاء ۴۰

۲۲. رشد کار نیک

الإمام زين العابدين عليه السلام: فِي دَعَاءٍ: يَا مَنْ يُثِمِّرُ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ يُنْمِيَهَا، وَيَتَجَاوَزُ عَنِ السَّيِّئَةِ حَتَّىٰ يُعْفِيَهَا

امام زین العابدین علیه السلام. در دعا: ای آن که کار نیک را به ثمر می‌رساند، چنان که آن را رشد می‌دهد! ای آن که از بدی درمی‌گذرد، چندان که آن را محو می‌کند!

صحيفة سجادية: ص ۱۸۱ دعاء ۴۶، المزار الكبير: ص ۴۵۸

۲۳. استواری بر ولایت، در روزگار غیبت

الإمام زين العابدين عليه السلام: مَنْ ثَبَّتَ عَلَيَّ مَوْلَاتِنَا فِي غَيْبَةِ قَائِمِنَا، أَعْطَاهُ اللَّهُ عِزًّا وَجَلَّ أَجْرُ أَلْفِ شَهِيدٍ مِنْ شُهَدَاءِ بَدْرٍ وَوَاحِدٍ.

امام زین العابدین علیه السلام: هر که در روزگار غیبت قائم ما، بر ولایت ما استوار بماند، خداوند، پاداش هزار شهید مانند شهیدان بدر و اُحد را به وی عطا می‌فرماید.

کمال الدین : ص ۳۲۳ ج ۷

۲۴. بهترین مردمان

الإمام زین العابدین علیه السلام: إِنَّ أَهْلَ زَمَانِ غَيْبَتِهِ الْقَائِلِينَ بِإِمَامَتِهِ وَالْمُنْتَظِرِينَ لِظُهُورِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، أَفْضَلُ مِنْ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ، لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَعْطَاهُمْ مِنَ الْعُقُولِ وَالْأَفْهَامِ وَالْمَعْرِفَةِ مَا صَارَتْ بِهِ الْغَيْبَةُ عِنْدَهُمْ بِمَنْزِلَةِ الْمَشَاهِدَةِ، وَجَعَلَهُمْ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِينَ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِالسَّيْفِ.

امام زین العابدین علیه السلام: مردمان زمان غیبت که به امامت او (مهدی) معتقد و منتظر ظهورش باشند، بهترین مردمان هستند؛ زیرا خداوند به اندازه‌ای به آنان فهم و خرد و شناخت داده که غیبت در نزد آنها به منزله مشاهده است و مردم آن زمان را مانند کسانی که در مقابل پیامبر صلی الله علیه و آله به جهاد پرداخته باشند، قرار داده است.

کمال الدین : ص ۳۲۰ ج ۲ ، الاحتجاج : ج ۲ ص ۱۵۴ ح ۱۸۸

۲۵. در زمره مجاهدان

الإمام زین العابدین علیه السلام: اللَّهُمَّ وَأَيُّمَا مُسْلِمٍ أَهَمَّهُ أَمْرُ الْإِسْلَامِ، وَأَحَزَنَهُ تَحَزُّبُ أَهْلِ الشَّرِكِ عَلَيْهِمْ، فَتَوَى غَزَاؤُ أَوْ هَمَّ بِجِهَادٍ، فَتَعَدَّ بِهِ صَعْفًا، أَوْ أَبْطَأَتْ بِهِ فَاقَةً، أَوْ أَخْرَهُ عَنْهُ حَدِيثٌ، أَوْ عَرَّضَ لَهُ دُونَ إِرَادَتِهِ مَانِعٌ؛ فَكُتِبَ اسْمُهُ فِي الْعَابِدِينَ، وَأُوجِبَ لَهُ ثَوَابُ الْمُجَاهِدِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي نِظَامِ الشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ.

امام زین العابدین علیه السلام: بار خدایا! هر مسلمانی که نگران [سرنوشت] اسلام باشد و بسیج شدگان بر ضد مسلمانان، او را اندوهناک سازند و تبت جنگ یا آهنگ جهاد کند، اما ناتوانی، او را زمینگیر کرده یا فقر و ناداری، از رفتن بازش داشته، یا حادثه‌ای، او را از شرکت در جنگ و جهاد، مانع گشته و یا پیشامدی مانع خواست او شده است، نامش را در زمره عابدان ثبت فرما و پاداش مجاهدان را برایش واجب شمار و او را در سلك شهیدان و صالحان قرار ده.

صحیفه سجاده: ص ۱۱۵ دعاء ۲۷.

۲۶. دعا برای مرزبانان

الإمام زین العابدین علیه السلام: مِنْ دُعَائِهِ لِأَهْلِ الثُّغُورِ - اللَّهُمَّ وَأَيُّمَا مُسْلِمٍ خَلَفَ غَازِيَا، أَوْ مُرَابِطَا فِي دَارِهِ، أَوْ تَعَهَّدَ خَالِفِيهِ فِي غَيْبَتِهِ، أَوْ أَعَانَهُ بِطَائِفَةٍ مِنْ مَالِهِ، أَوْ أَمَدَّهُ بِعِتَادٍ، أَوْ شَحَدَهُ عَلَى جِهَادٍ، أَوْ اتَّبَعَهُ فِي وَجْهِ دَعْوَةٍ، أَوْ رَعَى لَهُ مِنْ وَرَائِهِ حُرْمَةً، فَأَجْرٌ لَهُ مِثْلَ أَجْرِهِ وَزَنَا بَوْزَنِ، وَمِثْلًا بِمِثْلِ، وَعَوَّضُهُ مِنْ فِعْلِهِ عَوَّضًا حَاضِرًا يَنْعَجَلُ بِهِ نَفْعٌ مَا قَدَّمَ، وَسُرُورٌ مَا أَتَى بِهِ إِلَى أَنْ يَنْتَهِيَ بِهِ الْوَقْتُ إِلَى مَا أُجْرِبَتْ لَهُ مِنْ فَضْلِكَ، وَأَعَدَّتْ لَهُ مِنْ كَرَامَتِكَ.

امام زین العابدین علیه السلام - در دعایش برای مرزبانان :- بار خدایا! هر مسلمانی که در غیاب رزمنده‌ای یا مرزبانی به امور خانه او رسیدگی کند یا از بازماندگانش مراقبت نماید یا به آن شخص [رزمنده و مرزبان]، کمک مالی کند یا در ساز و برگ، مددش رساند یا به جهادش برانگیزد یا دعای خیرش را بدرقه راه او کند یا در غیاب او حرمتش را پاس بدارد، برایش همانند اجر آن شخص [رزمنده و مرزبان]، جاری گردان، به همان اندازه و به همان سان، و کار او را عوض ده؛ عوضی نقد که سود آنچه را تقدیم کرده و شادمانی عملی را که به جا آورده است، به زودی [در همین دنیا] ببیند، تا آن که عمرش به سر آید و به سوی فضلی که [در آخرت] برایش مقرر کرده‌ای و کرامتی که برایش آماده ساخته‌ای، رهسپار گردد.

صحیفه سجاده: ص ۱۱۵ دعاء ۲۷.

۲۷. فرجامی با آسودگی بی پایان^۲

الإمام زين العابدين عليه السلام: **أَلَا إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا... صَبَرُوا أَيَّامًا قَلِيلَةً فَصَارُوا بَعْضُهُمْ رَاحَةً طَوِيلَةً، أَمَّا اللَّيْلُ فَصَاقُونَ أَقْدَامَهُمْ، تَجْرِي دُمُوعُهُمْ عَلَى خُدُودِهِمْ، وَهُمْ يَجْأَرُونَ إِلَى رَبِّهِمْ، يَسْعَوْنَ فِي فَكَاكِ رِقَابِهِمْ.**

امام زین العابدین علیه السلام: **هان! خدای، بندگانی دارد که... روزهای اندک را شکیبایی ورزیدند، و به فرجامی با آسودگی بی پایان، دست یافتند. شب هنگام، بر پا [به نماز] می ایستند، اشکشان بر گونه هایشان روان می شود، و به درگاه پروردگار خویش پناه می برند، و در رهنایدن خویش [از آتش دوزخ] می کوشند.**

الکافی: ج ۲ ص ۱۳۲ ح ۱۵

۲۸. شب زنده داری

الإمام زين العابدين عليه السلام: **فِي دُعَائِهِ يَوْمَ عَرَفَةَ: وَاعْمُرْ لَيْلِي بِإِقْطَاطِي فِيهِ لِعِبَادَتِكَ، وَتَقَرُّدِي بِالتَّهَجُّدِ لَكَ، وَتَجَرُّدِي بِسُكُونِي إِلَيْكَ، وَإِنْزَالِ حَوَائِجِي بِكَ، وَمُنَازَلَتِي إِيَّاكَ فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنْ نَارِكَ، وَإِجَارَتِي مِمَّا فِيهِ أَهْلُهَا مِنْ عَذَابِكَ.**

امام زین العابدین علیه السلام: **در دعای روز عرفه: [خدایا!] شبم را آباد ساز با بیدار کردنم برای عبادتت، و با تنها به شب زنده داری برای تو پرداختن، و از همه دل بریدن و به تو آرام گرفتن، و آوردن حاجت هایم به درگاه تو، و درخواست های مکرر برای آزاد کردن خود از آتش تو، و پناه بردن به تو از عذابی که دوزخیان در آن به سر می برند.**

صحیفه السجادیه: دعاء ۴۷، المصباح للکفعمی: ص ۸۹۹

۲۹. اندازه غم و اندیشه^۳

الإمام زين العابدين عليه السلام **فِي دُعَاءٍ: ... وَ لَا تَشْغَلْنِي بِالْإِهْتِمَامِ عَنِ تَعَاهُدِ فُرُوضِكَ ، وَاسْتِعْمَالِ سُنَّتِكَ .**

امام زین العابدین علیه السلام: **در دعا: مرا چنان غمناک و اندیشناک مگردان که بر فریضه هایم مواظبت نکنم و سنت هایم را به کار نبردم.**

صحیفه سجادیه: ص ۴۴ دعاء ۷، المصباح للکفعمی: ص ۳۱۵

۳۰. شش ویژگی برتر ائمه علیهم السلام

الإمام زين العابدين عليه السلام: **مِنْ خُطْبَةٍ لَهُ فِي مَجْلِسِ يَزِيدَ -: أَيُّهَا النَّاسُ! أُعْطِينَا سِتًّا ، وَفُضِّلْنَا بِسَبْعٍ : أُعْطِينَا الْعِلْمَ ، وَالْحِلْمَ ، وَالسَّمَاخَةَ ، وَالْفَصَاحَةَ ، وَالشُّجَاعَةَ ، وَالْمَحَبَّةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ . وَفُضِّلْنَا بِأَنَّ مِنَّا النَّبِيَّ الْمُخْتَارَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَمِنَّا الصِّدِّيقُ ، وَمِنَّا الطَّيَّارُ ، وَمِنَّا أَسَدُ اللَّهِ وَأَسَدُ الرَّسُولِ ، وَمِنَّا سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ فَاطِمَةُ الْبَتُولُ ، وَمِنَّا سِبْطُ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَسَيِّدُ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ .**

امام زین العابدین علیه السلام: **در سخنرانی ایشان در مجلس یزید: ای مردم! به ما شش چیز داده شده است و به هفت چیز، برتری داده شده ایم: به ما علم، بردباری، بخشندگی، شیواگویی، شجاعت و محبت در دل های مؤمنان داده شده است و هفت برتری ما اینهاست: پیامبر برگزیده، محمد، از ماست، صدیق^۴ وارث راستین پیامبر صلی الله علیه و آله از ماست، جعفر طیار از ماست، شیر خدا و شیر پیامبر او (حمزه) از ماست، سرور زنان جهان، فاطمه از دنیا بریده از ماست، و دو سبط این امت و دو سرور جوانان بهشت از ما هستند.**

مقتل الحسین للخوارزمي: ج ۲ ص ۶۹

۳۱. راهنمایی حکیم^۵

الإمام زين العابدين عليه السلام: **هَلَّاكَ مَنْ لَيْسَ لَهُ حَكِيمٌ يُرْشِدُهُ .**

امام زین العابدین علیه السلام: **آن که حکیمی برای راهنمایی نیافت، هلاک گشت.**

بحار الأنوار: ج ۷۸ ص ۱۵۹ ح ۱۰

۳۲. بنده، چهار چشم دارد

الإمام زين العابدين عليه السلام: **إِنَّا إِنَّا لِلْعَبْدِ أَرْبَعُ أَعْيُنٍ : عَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا أَمْرَ دِينِهِ وَدُنْيَاهُ، وَعَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا أَمْرَ آخِرَتِهِ، فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَتَحَّ لَهُ الْعَيْنَيْنِ اللَّتَيْنِ فِي قَلْبِهِ، فَأَبْصَرَ بِهِمَا الْغَيْبَ فِي أَمْرِ آخِرَتِهِ، وَإِذَا أَرَادَ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ تَرَكَ الْقَلْبَ بِمَا فِيهِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: آگاه باشید که بنده، چهار چشم دارد؛ دو چشم که امر دین و دنیا را با آنها می بیند و دو چشم که کار آخرتش را با آنها می نگرد. پس هنگامی که خدا خیر بنده ای را می خواهد، دو چشم دلش را می گشاید، تا با آنها امور نهان آخرت را بنگرد و اگر جز این بخواهد، دل را به همان حال خود، وا می گذارد.

الخصال: ص ۲۴۰ ج ۹۰

۳۳. ظرف فهم

الإمام زين العابدين عليه السلام **الْعَمَلُ وَعَاءُ الْفَهْمِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: عمل، ظرف فهم است.

أعلام الدين: ص ۹۶.

۳۴. تنها راه فهم و رسیدن به دین خدا

الإمام زين العابدين عليه السلام: **إِنَّ دِينَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا يُصَابُ بِالْعُقُولِ النَّاقِصَةِ وَالْأَرَاءِ الْبَاطِلَةِ وَالْمَقَابِيِسِ الْفَاسِدَةِ، وَلَا يُصَابُ إِلَّا بِالتَّسْلِيمِ، فَمَنْ سَلَّمَ لَنَا سَلِمَ، وَمَنْ اقْتَدَى بِنَا هُدَى، وَمَنْ كَانَ يَعْمَلُ بِالْقِيَّاسِ وَالرَّأْيِ هَلَكَ، وَمَنْ وَجَدَ فِي نَفْسِهِ شَيْئًا مِمَّا نَقَوْلُهُ أَوْ نَقْضِي بِهِ حَرْجًا كَفَرَ بِالَّذِي أَنْزَلَ السَّبْعَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ، وَهُوَ لَا يَعْلَمُ.**

امام زین العابدین علیه السلام: بی گمان، دین خدای عز و جل با خردهای ناقص و اندیشه های باطل و تشبیه های نادرست، به دست نمی آید و تنها با تسلیم می توان بدان رسید. پس هر کس در برابر ما تسلیم باشد، سالم می ماند و هر کس به ما اقتدا کند، هدایت می شود و هر کس به تشبیه و اندیشه [ی خود] عمل کند، هلاک می گردد و هر کس آنچه را ما می گوئیم و یا به آن حکم می کنیم، نمی تواند بپذیرد و در خود، انکاری نسبت به آن می یابد، نادانسته، به کسی کفر ورزیده است که هفت سوره مثنوی^۱ و قرآن بزرگ را نازل کرده است.

کمال الدین: ص ۳۲۴ ج ۹ عن ثابت الثمالي، بحار الأنوار: ج ۲ ص ۳۰۳ ح ۴۱.

۳۵. راه بیداری و هدایت

الإمام زين العابدين عليه السلام: **إِنَّ الْأُمُورَ الْوَارِدَةَ عَلَيْكُمْ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ - مِنْ مُظْلِمَاتِ الْفِتَنِ وَحَوَادِثِ الْبِدَعِ وَسُنَنِ الْجَوْرِ وَبَوَائِقِ الزَّمَانِ وَهَيْبَةِ السُّلْطَانِ وَوَسْوَاسَةِ الشَّيْطَانِ - لَتُنْتَبِطُ الْقُلُوبُ عَنْ تَنْبُهِهَا وَتُذْهِلُهَا عَنْ مَوْجُودِ الْهُدَى وَمَعْرِفَةِ أَهْلِ الْحَقِّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ عَصَمَ اللَّهُ، فَلَيْسَ يَعْرِفُ تَصَرُّفَ أَيَّامِهَا وَتَقَلُّبَ حَالَاتِهَا وَعَاقِبَةَ صَرَرِ فِتْنَتِهَا إِلَّا مَنْ عَصَمَ اللَّهُ وَنَهَجَ سَبِيلَ الرُّشْدِ وَسَلَكَ طَرِيقَ الْقَصْدِ، ثُمَّ اسْتَعَانَ عَلَى ذَلِكَ بِالزُّهْدِ فَكَّرَرَ الْفِكْرَ وَاتَّعَظَ بِالصَّبْرِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: امور وارد بر شما در هر شبانه روز، از فتنه های تاریک و پیش آمدهای بدعت آمیز و سنت های ستمکارانه و بلاهای روزگار، تا مهابت پادشاه و وسوسه شیطان، مایه تأخیر بیداری دلها و فراموشی هدایت موجود و شناخت حق مداران می شود؛ جز گروهی اندک که خدا نگاهشان می دارد. پس کسی تحولات روزگار و دگرگونی حالات و فرجام زیان فتنه ها را نمی شناسد، مگر آن که خداوند، او را حفظ کند و راه راست بپیماید و میانه روی کند و سپس بر همه اینها از زهد یاری گیرد و پیوسته بیندیشد و از شکیبایی پند پذیرد.

الکافی: ج ۸ ص ۱۵ ج ۲

۳۶. ارزش علم آموزی

الإمام زين العابدين عليه السلام: **أَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَكُو بِسَفِكِ الْمَهْجِ وَخَوْضِ اللَّجَجِ، إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَوْحَى إِلَى دَانِيَالٍ: إِنَّ أَمَقَّتْ عَبِيدِي إِلَيَّ الْجَاهِلُ الْمُسْتَخْفُ بِحَقِّ أَهْلِ الْعِلْمِ، التَّارِكُ لِلْإِقْتِدَاءِ بِهِمْ. وَإِنَّ أَحَبَّ عَبِيدِي إِلَيَّ التَّقِيُّ الطَّالِبُ لِلثَّوَابِ الْجَزِيلِ، اللَّازِمُ لِلْعُلَمَاءِ، التَّابِعُ لِلْحُكَمَاءِ، الْقَابِلُ عَنِ الْحُكَمَاءِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: اگر مردم می دانستند که در جستجوی دانش چه چیزی [نهفته] است، بی گمان، در پی آن می رفتند؛ حتی اگر خون می دادند و در اعماق دریا فرو می رفتند. خدای - تبارک و تعالی - به دانیال وحی کرد: «منفورتترین بندگام نزد من، نادانی است که حق اهل علم را سبک بشمارد و پیروی از ایشان را رها کند و محبوب ترین بندگام نزد من، پرهیزگاری است که جویای پاداش فراوان، همراه دانایان، پیرو بردباران و پذیرشگر حکیمان است.»

الكافي: ج ۱ ص ۳۵ ح ۵

۳۷. حق دانش

الإمام زين العابدين عليه السلام: **حَقُّ الْعِلْمِ أَنْ تُفَرِّغَ لَهُ قَلْبَكَ، وَتُخَضِّرَ ذَهْنَكَ، وَتُدَكِّرَ لَهُ سَمْعَكَ، وَتَشْتَجِدَ لَهُ فِطْنَتَكَ؛ بَسْتَرِ اللَّذَاتِ وَرَفُضِ الشَّهَوَاتِ.**

امام زین العابدین علیه السلام: حق دانش آن است که با پوشاندن لذت‌ها و راندن شهوت‌ها دلت را برای آن، فارغ سازی و ذهنت را آماده و گوشت را یاددارنده و هوش را تیز کنی.

حقوق الحق: ج ۱ ص ۱۲ ح ۱۱۷

۳۸. پرسیدن درباره نادانسته‌ها

الإمام زين العابدين عليه السلام: **لَا تَزْهَدْ فِي مُرَاجَعَةِ الْجَهْلِ، وَإِنْ كُنْتَ قَدْ شَهَرْتَ بِتَرْكِه.**

امام زین العابدین علیه السلام: از پرسیدن درباره نادانسته‌ها کوتاهی مکن؛ هرچند به دانش نامور شده باشی.

نزهة الناظر: ص ۹۲ ح ۱۷

۳۹. مروارید گران بها در میان زباله‌دانی

الإمام زين العابدين عليه السلام: **لَا تُحَقِّرِ اللُّؤْلُؤَةَ النَّفِيسَةَ أَنْ تَجْتَلِبَهَا مِنَ الْكِبَا الْحَسِيَسَةِ، فَإِنَّ أَبِي حَدَّثَنِي قَالَ: سَمِعْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ الْكَلِمَةَ مِنَ الْحِكْمَةِ تَتَلَجَّجُ فِي صَدْرِ الْمُنَافِقِ نُزُوعاً إِلَى مَظَانِّهَا حَتَّى يَلْفِظَ بِهَا فَيَسْمَعَهَا الْمُؤْمِنُ فَيَكُونَ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا فَيَلْقَفَهَا.**

امام زین العابدین علیه السلام: از این که مروارید گران بها را از میان زباله‌دانی پست برگیری، دریغ مکن که پدرم برایم روایت کرد و فرمود: «از امیرمؤمنان علیه السلام شنیدم که می فرمود: "سخن حکیمانه، در پی جایگاه اصلی‌اش آن قدر در سینه منافق بالا و پایین می رود، تا آن را بر زبان بیاورد و مؤمن بشنود؛ چرا که وی شایسته آن و بدان سزاوارتر است. پس آن را می رباید.»

الأمالي للطوسي: ص ۶۲۵ ح ۱۲۹۱

۴۰. در پیشگاه خدای عز و جل^۷

الإمام زين العابدين عليه السلام: **المُصَلِّي مَا دَامَ فِي صَلَاتِهِ، فَهُوَ وَاقِفٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.**

امام زین العابدین علیه السلام: نمازگزار تا آن گاه که در نماز است، در پیشگاه خدای عز و جل ایستاده است.

کتاب من لا یحضره الفقیه: ج ۱ ص ۱۹۹ ح ۶۰۳

^۱ احادیث شماره ۱ تا ۱۲ از دانشنامه قرآن و حدیث (محمدی ری شهری)، جلد هفدهم، و ۱۳ تا ۲۶ از جلد هجدهم، اخذ گردیده است

^۲ احادیث ۲۷ و ۲۸ از کتاب فرهنگ‌نامه تهجد (محمدی ری شهری)، اخذ گردیده است.

^۳ احادیث ۲۹ و ۳۰ از کتاب سیره پیامبر خاتم صلی الله علیه وآله (محمدی ری شهری)، اخذ گردیده است.

^۴ منظور، امیر مؤمنان، امام علی علیه السلام است.

^۵ احادیث ۳۱ تا ۳۹ از کتاب علم و حکمت در قرآن و حدیث (محمدی ری شهری)، اخذ گردیده است.

^۶ سبع مثنائی در این جا به معنای سوره حمد است که هفت آیه دارد و در هر نماز ، دوبار خوانده می شود.

^۷ حدیث ۴۰ از کتاب شناخت نامه نماز (محمدی ری شهری)، اخذ گردیده است.